

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 407/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š. B., S., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 27 P 135/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 27. augusta 2009 doručené podanie Š. B., S. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Doplnenie návrhu zo dňa 11. augusta 2009*“, ktoré nadväzovalo na jeho predchádzajúce podanie doručené ústavnému súdu 11. augusta 2009, ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť na možné prietahy v súdnom konaní, porušenie Ústavných práv*“ (podanie sťažovateľa z 11. augusta 2009 ústavný súd odložil prípisom č. k. Rvp 1386/09-3 zo 17. augusta 2009, pozn.).

Z obsahu uvedených podaní možno vyvodit', že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 P 135/2008. Sťažovateľ tiež tvrdí, že postupom okresného súdu v označenom konaní dochádza aj k porušovaniu bližšie neoznačených práv maloletej E. B., nar. ... (ďalej len „maloletá“), vyplývajúcich z Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „dohovor“).

Z podaní sťažovateľa a obsahu vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že predmetom označeného konania je rozhodovanie o zverení maloletej do výchovy matky J. V., S. (ďalej len „navrhovateľka“), a určení výživného (a po doplnení tiež rozhodovanie o úprave styku sťažovateľa k maloletej), ktoré začalo podaním navrhovateľky doručeným okresnému súdu 4. augusta 2008. Navrhovateľka okresnému súdu doručila 26. mája 2008 návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti. Okresný súd návrhu navrhovateľky vyhovel a uznesením z 31. júla 2008 zveril maloletú do starostlivosti navrhovateľky a zároveň upravil styk sťažovateľa s maloletou. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. septembra 2008.

Sťažovateľ 3. júna 2008 doručil okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti a navrhovateľke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 1 000 Sk mesačne. Okresný súd uznesením z 3. júna 2008 návrh sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7 CoP 19/2008 z 25. júla 2008 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila 15. augusta 2008 okresnému súdu žiadosť, aby v období do 17. septembra 2008 nenariadil vo veci pojednávanie vzhľadom na čerpanie dovolenky, a následne 17. októbra 2008 okresnému súdu oznámila, že sťažovateľa už v predmetnom konaní nezastupuje.

Dňa 4. novembra 2008 bola na okresnom súde spísaná zápisnica o výsluchu sťažovateľa, ktorý sa dostavil bez predvolania, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ sa z pojednávania nariadeného na 21. november 2008 z pracovných dôvodov ospravedlnil a žiadal, aby nový termín pojednávania bol nariadený na január 2009. Z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie nariadené na 21. november 2008 odročené na 28. január 2009. Toto pojednávanie bolo odročené na 25. marec 2009 z dôvodu, že v tom čase sa spis nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa (pozri ďalej). Okresný súd na pojednávaní konanom 28. januára 2008 zároveň uznesením č. k. 27 P 135/2008-136 uložil sťažovateľovi poriadkovú pokutu v sume 30 € z dôvodu rušenia poriadku na pojednávaní.

Návrhom z 1. decembra 2009 navrhovateľka žiadala, aby okresný súd vo veci vydal predbežné opatrenie, ktorým uloží sťažovateľovi prispievať na výživu maloletej sumou 2 000 Sk mesačne. Okresný súd o návrhu navrhovateľky rozhodol uznesením z 15. decembra 2008 tak, že uložil sťažovateľovi prispievať na výživu maloletej sumou 1 500 Sk mesačne až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 27 P 135/08. Proti označenému uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, ktorého súčasťou bolo aj vznesenie námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyňi. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 CoP 1/09 z 29. januára 2009 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil, a zároveň rozhodol o tom, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovávania a rozhodovania veci.

Pojednávanie konané 25. marca 2009 okresný súd po vypočutí účastníkov konania odročil na neurčito z dôvodu pribratia znalca z odvetvia psychológie a psychiatrie. Uznesením z 29. apríla 2009 okresný súd ustanovil znalkyňu z odboru sexuológie a uložil jej vypracovať znalecký posudok v lehote 30 dní od doručenia uznesenia.

Sťažovateľ 6. apríla 2009 doručil okresnému súdu ďalší návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby okresný súd dočasne upravil jeho styk s maloletou. Okresný súd tento návrh sťažovateľa uznesením zo 6. mája 2009 zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo aj so spisom predložené

21. mája 2009 krajskému súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Cop 17/09 z 9. júna 2009 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Spis bol okresnému súdu vrátený 12. júna 2009.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 3. júla 2009 návrh na zmenu predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby bola maloletá dočasne zverená do jeho výchovy. O tomto návrhu rozhodol okresný súd uznesením z 3. augusta 2009 tak, že ho zamietol.

Okresný súd zaslal ustanovenej znalkyni z odboru sexuológie spis 14. júla 2009, pričom na základe jej žiadosti v prípise z 21. augusta 2009 predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 10. septembra 2009. Znalkyňa doručila okresnému súdu znalecký posudok 14. septembra 2009. Okresný súd uznesením z 18. septembra 2009 priznal znalkyni odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. V ten istý deň okresný súd uznesením ustanovil znalca z odboru psychológie.

Sťažovateľ doručil 6. augusta 2009 a 10. augusta 2009 okresnému súdu opätovné návrhy na zmenu predbežného opatrenia, ktorým žiadal novú úpravu styku s maloletou. Okresný súd tieto návrhy sťažovateľa uzneseniami z 27. augusta 2009 a 22. septembra 2009 zamietol. Po podaných odvolaniach krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoP 25/09 až 8 CoP 27/09 napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdil, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 4. novembra 2009.

Sťažovateľ tvrdí, že k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a k porušovaniu práv maloletej vyplývajúcich z dohovoru dochádza postupom zákonnej sudkyne v napadnutom konaní a tým, že je spis „umelo“ zadržovaný „u psychologičky“, a preto žiada, aby si ústavný súd vyžiadal príslušný súdny spis a preskúmal „postup sudkyne a taktiež aj možné prieťahy súdneho znalca“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Z doterajšej ustálenej judikatúry ústavného súdu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu ani jednorazová nečinnosť súdu v trvaní niekoľkých mesiacov nie je automaticky prejavom takej nečinnosti, ktorá odôvodňuje vyslovenie zbytočných priesťahov v konaní (pozri napr. II. ÚS 21/01, III. ÚS 52/05).

V prípade, keď ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priesťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, tak sťažnosť odmietne z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a bližšie neoznačených práv maloletej vyplývajúcich z dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 P 135/2008. Predmetom označeného konania je rozhodovanie o návrhu navrhovateľky o zverení maloletej do jej výchovy, o uložení povinnosti sťažovateľovi prispievať na výživu maloletej, ako aj rozhodovanie o úprave jeho styku s maloletou. V tejto súvislosti ústavný súd zdôraznil, že ide o konanie, ku ktorému musí príslušný súd pristupovať s osobitnou starostlivosťou.

Ústavný súd po oboznámení sa so súdnym spisom konštatuje, že v napadnutom konaní koná okresný súd plynulo a smeruje k právoplatnému skončeniu veci v ústavne

akceptovateľnom čase. Skutočnosť, že vo veci dosiaľ právoplatne nerozhodol po viac ako 15 mesiacoch od podania návrhu, je výrazne ovplyvnená opakovanými návrhmi sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia a jeho odvolaniami smerujúcimi proti uzneseniam okresného súdu, ktorými tieto jeho návrhy zamietol. Okresný súd bol povinný sa týmito návrhmi sťažovateľa zaoberať a rozhodnúť o nich, čo objektívne spôsobilo predĺženie namietaného konania. Ústavný súd nezistil zbytočné prietahy ani v činnosti okresného súdu smerujúcej k zabezpečeniu znaleckých posudkov, ktorých vypracovanie je pre rozhodnutie vo veci podľa názoru ústavného súdu potrebné, a ani v činnosti ustanovených znalcov, za ktoré tiež v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu okresný súd zodpovedá.

Ústavný súd vzal do úvahy, že okresný súd dočasne (do právoplatného rozhodnutia vo veci, pozn.) upravil vzťahy rodičov k maloletej, keď na základe uznesenia z 31. júla 2008 zveril maloletú do starostlivosti navrhovateľky, a zároveň upravil aj styk sťažovateľa s maloletou, čo zakladá záver o zjavnej neopodstatnenosti tvrdenia, že doterajším postupom okresného súdu dochádza aj k porušovaniu práv maloletej vyplývajúcich z dohovoru, ktoré navyše sťažovateľ vo svojich podaniach konkrétne nevymedzil.

Za týchto okolností nemohlo podľa názoru ústavného súdu dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a ani k porušeniu práv maloletej vyplývajúcich z dohovoru, a preto po predbežnom prerokovaní ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2009